

ABANDONUL ȘCOLAR ÎN RÂNDUL CETĂȚENILOR ROMÂNI DE ETNIE ROMĂ. CAUZE ȘI SOLUȚII

Având în vedere prevederile legale referitoare la abandonul școlar, termen definit în Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023 astfel: “Abandonul școlar reprezintă încetarea frecvențării învățământului obligatoriu de către un beneficiar primar al educației, demonstrată prin absențe nemotivate care au condus la imposibilitatea finalizării a 2 ani școlari succesivi”.

Abandonul școlar în rândul cetățenilor români de etnie romă reprezintă o problemă semnificativă în România. Această problemă este influențată de mai mulți factori, printre care se numără condițiile socio-economice precare, discriminarea, lipsa accesului la resurse educaționale adecvate și culturale.

I. Factori care contribuie la abandonul școlar:

- Sărăcia și condițiile socio-economice* - mulți copii romi provin din familii cu venituri reduse, ceea ce îi forțează să renunțe la școală pentru a contribui la veniturile familiei prin muncă. Condițiile locative precare și lipsa resurselor de bază (îmbrăcăminte, materiale școlare) descurajează frecvențarea școlii.
- Discriminarea și prejudecățile* - elevii romi se confruntă adesea cu discriminare din partea colegilor și profesorilor, ceea ce poate duce la o stare de descurajare și la abandon școlar. Segregarea școlară este o problemă în multe regiuni, elevii romi fiind adesea izolați în clase separate cu standarde educaționale mai scăzute, fenomen care nu există la nivelul unităților de învățământ din județul Brăila.
- Lipsa accesului la educație de calitate* - în unele comunități, școlile sunt departe de locuințele elevilor, iar transportul poate fi un obstacol major. Resursele educaționale (manuale, echipamente, cadre didactice bine pregătite) sunt adesea insuficiente în școlile frecventate de copii romi.
- Aspecte culturale* - în anumite cazuri, tradițiile și valorile culturale pot juca un rol în decizia de a renunța la școală, în special în cazul fetelor, care pot fi presate să se căsătorească devreme.

II. Implicații ale abandonului școlar:

- Efecte pe termen lung asupra comunității rome:*
 - lipsa educației adecvate perpetuează ciclul sărăciei și limitează oportunitățile de angajare și dezvoltare personală.
 - accesul limitat la educație contribuie la excludiunea socială și marginalizarea comunității rome.
- Impact asupra societății românești în ansamblu:*
 - un nivel ridicat de abandon școlar afectează productivitatea economică și crește povara asupra sistemelor de asistență socială.

- integrarea insuficientă a comunității rome poate duce la tensiuni sociale și discriminare pe scară largă.

III. a. Inițiative și soluții:

1. Programe de suport educațional:

- crearea și implementarea unor programe de afterschool și mentorat pentru elevii rome.
- asigurarea accesului gratuit la rechizite și materiale școlare.

2. Combaterea discriminării:

- campanii de sensibilizare și educație antidiscriminare în școli și comunități.
- promovarea diversității și incluziunii prin activități extracurriculare și proiecte comunitare.

3. Sprijin financiar și logistic:

- acordarea de burse și ajutoare financiare pentru elevii rome.
- facilitarea accesului la transport gratuit sau subvenționat către școli.

4. Implicarea comunității și a liderilor locali:

- colaborarea cu liderii comunităților rome pentru a promova importanța educației.
- organizarea de workshopuri și sesiuni de informare pentru părinți privind beneficiile educației.

b. Intervenții de sprijin centrate în egală măsură pe identificarea nevoilor și pe reducerea absenteismului școlar și a fenomenului de părăsire timpurie a școlii, pentru elevii de etnie romă

- Ministerul Educației derulează programe de reducere a abandonului școlar și a ratei de părăsire timpurie a școlii în cadrul Programului național integrat de reducere a abandonului școlar, care stabilește priorități, programe, activități și servicii în scopul reducerii absenteismului, a abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii, la toate nivelurile de învățământ. Programul național integrat de reducere a abandonului școlar se aprobă prin hotărâre a Guvernului, inițiată de Ministerul Educației. Începând cu anul școlar 2023-2024, la nivelul sistemului național de învățământ se derulează Programul național „Masă sănătoasă”, denumit în continuare PNMS, în scopul sprijinirii participării la educație a tuturor copiilor. PNMS este implementat, în parteneriat, de Ministerul Educației și Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

La nivelul județului Brăila, coordonarea programului PNMS este asigurată de către Inspectoratul Școlar Județean Brăila.

Inspectoratul Școlar Județean Brăila a realizat selecția unităților de învățământ incluse în Programul național „Masă sănătoasă”.

La propunerea Inspectoratului Școlar Județean Brăila, 26 de unități de învățământ preuniversitar din județul Brăila vor beneficia de Programul național „Masă sănătoasă” în anul 2024, din anul școlar 2023-2024.

Lista unităților de învățământ din județul Brăila propusă de Inspectoratul Școlar Județean Brăila pentru implementarea Programului național „Masă sănătoasă” în anul 2024, din anul școlar 2023-2024 a fost aprobată prin Ordinul nr. 3.840/81/2024 privind aprobarea Listei unităților de învățământ preuniversitar incluse în Programul național "Masă sănătoasă" în anul 2024.

Nr. unități de învățământ incluse în PNMS	Județ	Tip UAT	Denumirea unității/ subdiviziunii administrative - teritoriale municipiilor	Denumirea unității de învățământ propuse	Număr de beneficiari estimat pentru anul 2024	Unitatea de învățământ a implementat programul Masă caldă în anul 2023 (DA/NU)
1	BRĂILA	Comună	Ciocile	Școala Gimnazială Ciocile	208	DA
2	BRĂILA	Comună	Mărașu	Școala Gimnazială „Nicolae Grigore Mărășanu“	213	DA
3	BRĂILA	Comună	Râmnicelu	Școala Gimnazială Râmnicelu	214	DA
4	BRĂILA	Comună	Surdila-Greci	Școala Gimnazială Surdila-Greci	100	DA
5	BRĂILA	Comună	Cireșu	Școala Profesională „Anastase Simu” Cireșu	277	DA
6	BRĂILA	Comună	Șuțești	Școala Gimnazială „Costache Grigore Șuțu“	491	DA
7	BRĂILA	Comună	Ulmu	Școala Gimnazială „General Stan Poetaș“	251	DA
8	BRĂILA	Comună	Gradiștea	Școala Profesională „Emil Drăgan“	304	DA
9	BRĂILA	Comună	Viziru	Școala Gimnazială Lanurile	297	NU
10	BRĂILA	Comună	Surdila- Găiseanca	Școala Gimnazială Surdila- Găiseanca	223	NU

11	BRĂILA	Comună	Racovița	Școala Gimnazială Racovița	61	NU
12	BRĂILA	Comună	Salcia Tudor	Școala Gimnazială Salcia Tudor	191	NU
13	BRĂILA	Comună	Tichilești	Școala Gimnazială Tichilești	300	NU
14	BRĂILA	Comună	Galbenu	Școala Gimnazială „Toma Tâmpeanu” Galbenu	351	NU
15	BRĂILA	Comună	Chiscani	Școala Gimnazială Chiscani	363	NU
16	BRĂILA	Comună	Scorțaru Nou	Școala Gimnazială ”Vasile Băncilă”	126	NU
17	BRĂILA	Comună	Gropeni	Școala Gimnazială Gropeni	283	NU
18	BRĂILA	Comună	Movila Miresii	Școala Gimnazială Movila Miresii	440	NU
19	BRĂILA	Comună	Viziru	Școala Gimnazială Viziru	383	NU
20	BRĂILA	Municipiu	Brăila	Școala Gimnazială „Anton Pann”	288	NU
21	BRĂILA	Comună	Romanu	Școala Gimnazială Romanu	168	NU
22	BRĂILA	Comună	Jirlău	Școala Gimnazială Jirlău	296	NU
23	BRĂILA	Comună	Unirea	Școala Gimnazială Unirea	264	NU

24	BRĂILA	Comună	Vișani	Școala Gimnazială Vișani	229	NU
25	BRĂILA	Comună	Măxineni	Liceul Tehnologic "Matei Basarab" Măxineni	401	NU
26	BRĂILA	Comună	Tufești	Școala Gimnazială "Petre Carp" Tufești	386	NU
26	TOTAL				7.108	

Conform prevederilor art. 77 alin. (8) din Legea nr. 198/2023, Legea învățământului preuniversitar, PNMS va fi generalizat la nivelul întregului județ pentru toți beneficiarii primari până la debutul anului școlar 2029-2030.

➤ Implementarea Componentei C 15: Educație din Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR)

Schemei de granturi din Programul Național pentru Reducerea Abandonului Școlar finanțat prin Planul Național pentru Redresare și Reziliență – Rundenle I și II

Prin intermediul acestui apel de proiecte, unitățile de învățământ preuniversitar de stat au obținut granturi pentru prevenirea și reducerea abandonului școlar la nivel gimnazial, îmbunătățirea rezultatelor obținute de elevi la evaluarea națională de clasa a VIII-a, precum și pentru îmbunătățirea tranziției de la învățământul secundar inferior la cel superior.

Lista unităților de învățământ beneficiare de granturi și a alocațiilor aferente, finanțate în cadrul Schemei de Granturi a Programului Național pentru Reducerea Abandonului Școlar - Rundenle I și II

Nr. crt.	Cod proiect	Judet	Unitatea de învățământ
1	F-PNRAS-1-2022-0472	BR	ȘCOALA GIMNAZIALĂ "VASILE BĂNCILĂ"
2	F-PNRAS-1-2022-0628	BR	ȘCOALA GIMNAZIALĂ VIȘANI
3	F-PNRAS-1-2022-0318	BR	LICEUL TEORETIC "GEORGE VÂLSAN"
4	F-PNRAS-1-2022-2278	BR	ȘCOALA GIMNAZIALĂ "ANTON PANN"
5	F-PNRAS-1-2022-0559	BR	ȘCOALA GIMNAZIALĂ "COSTACHE GRIGORE ȘUȚU"
6	F-PNRAS-1-2022-2665	BR	LICEUL TEORETIC "CONSTANTIN ANGELESCU"

7	F-PNRAS-1-2022-0400	BR	ȘCOALA GIMNAZIALĂ DUDEȘTI
8	F-PNRAS-1-2022-1411	BR	ȘCOALA GIMNAZIALĂ "SPIRU HARET" ÎNSURĂȚEI
9	F-PNRAS-1-2022-0955	BR	ȘCOALA GIMNAZIALĂ RÂMNICELU
10	F-PNRAS-1-2022-0517	BR	ȘCOALA GIMNAZIALĂ ROMANU
11	F-PNRAS-1-2022-1438	BR	ȘCOALA GIMNAZIALĂ "NICOLAE GRIGORE MĂRĂȘANU"
12	F-PNRAS-1-2022-2197	BR	ȘCOALA GIMNAZIALĂ TICHILEȘTI
13	F-PNRAS-1-2022-1003	BR	LICEUL CU PROGRAM SPORTIV
14	F-PNRAS-1-2022-0493	BR	ȘCOALA GIMNAZIALĂ "GENERAL STAN POETAȘ"
15	F-PNRAS-1-2022-0333	BR	ȘCOALA GIMNAZIALĂ CIREȘU
16	F-PNRAS-1-2022-0532	BR	ȘCOALA GIMNAZIALĂ JIRLĂU
17	F-PNRAS-1-2022-1072	BR	ȘCOALA GIMNAZIALĂ "AUREL HORNEȚ"
18	F-PNRAS-1-2022-0475	BR	ȘCOALA GIMNAZIALĂ UNIREA
19	F-PNRAS-1-2022-0885	BR	ȘCOALA GIMNAZIALĂ ROȘIORI
20	F-PNRAS-1-2022-0900	BR	ȘCOALA GIMNAZIALĂ VIZIRU
21	F-PNRAS-1-2022-1675	BR	ȘCOALA GIMNAZIALĂ "ALEKSANDR SERGHEEVICI PUȘKIN"
22	F-PNRAS-1-2022-1128	BR	ȘCOALA PROFESIONALĂ "EMIL DRĂGAN"
23	F-PNRAS-1-2022-0681	BR	ȘCOALA GIMNAZIALĂ LANURILE
24	F-PNRAS-1-2022-0678	BR	ȘCOALA GIMNAZIALĂ "RADU TUDORAN"
25	F-PNRAS-1-2022-0511	BR	ȘCOALA GIMNAZIALĂ MIRCEA VODĂ
26	F-PNRAS-1-2022-3055	BR	ȘCOALA GIMNAZIALĂ CHISCANI
27	F-PNRAS-1-2022-0187	BR	ȘCOALA GIMNAZIALĂ GROPENI
Total Brăila – PNRAS 1			
1	F-PNRAS-2-2023-0849	BR	ȘCOALA GIMNAZIALĂ BĂRĂGANUL

2	F-PNRAS-2-2023-1428	BR	ȘCOALA GIMNAZIALĂ BERTEȘTII DE JOS
3	F-PNRAS-2-2023-1338	BR	ȘCOALA GIMNAZIALĂ "NEDELCU CHERCEA"
4	F-PNRAS-2-2023-1375	BR	LICEUL TEHNOLOGIC "MATEI BASARAB" MĂXINENI
Total Brăila – PNRAS 2			

- Cursul de formare ” A doua șansă” a fost organizat de Casa Corpului Didactic Brăila, curs la care au participat peste 25 de cadre didactice din școlile care își doresc să organizeze programul
- Cursul de formare ” Strategii si metode nonformale pentru prevenirea si combaterea abandonului școlar” a fost organizat de Inspectoratul Școlar Județean Brăila în colaborare cu Casa Corpului Didactic în cadrul proiectului ” Erasmus+ Diversite des approches, diversite des outils pour combattre le décrochage scolaire – SAC ADOS nr. de referinta 2020-1-RO01-K201-079870, coordonator I.S.J. Braila”, curs la care au participat 104 cadre didactice (91 din mediul urban și 13 din mediul rural);
- Cursul de formare ”Reducerea abandonului școlar și promovarea interculturalității prin practice educaționale incluzive” a fost organizat de Casa Corpului Didactic Brăila, curs la care au participat 85 de cadre didactice (64 din mediul urban și 21 din mediul rural).
- Bursa socială reprezintă o formă de sprijin a elevilor din medii dezavantajate socioeconomic sau din grupuri vulnerabile sau cu situații medicale speciale, prevăzute în metodologia-cadru, în vederea susținerii participării la activitățile didactice și a prevenirii abandonului școlar. Pilonii principali ai Programului național integrat de reducere a abandonului școlar sunt asigurarea transportului gratuit, acordarea burselor sociale și a rechizitelor școlare.
- ✓ Burse sociale, un total de 10684 burse, detaliate astfel:
 - Nr. beneficiari burse sociale pe baza de venit mediu net pe membru de familie mai mic sau egal cu 50% din salariul minim net pe economie - 5922 elevi;
 - Nr. beneficiari burse sociale - elevi cu un părinte decedat – 712 elevi;
 - Nr. beneficiari burse sociale - elevi cu ambii părinți decedați - 34 elevi;
 - Nr. beneficiari burse sociale - elevi în plasament - 276 elevi;
 - Nr. beneficiari burse sociale - familie monoparentală - părinți divorțați - 1854 elevi;
 - Nr. beneficiari burse sociale - familie monoparentală - părinte văduv- 86 elevi;
 - Nr. beneficiari burse sociale - familie monoparentală - părinte dispărut - 11 elevi;
 - Nr. beneficiari burse sociale - familie monoparentală - părinte arestat - 21 elevi;
 - Nr. beneficiari burse sociale - familie monoparentală - Codul civil art. 178 – curatela – 17 elevi;
 - Nr. beneficiari burse sociale - familie monoparentală - alte situații - 541 elevi;
 - Nr. beneficiari burse sociale - motive medicale - 1186 elevi;
 - Nr. beneficiari burse sociale - elevi minori, respectiv elevi în risc de excluziune socială, neangajați pe piața muncii și înscriși în formele de învățământ cu frecvență redusă sau în programele educaționale de tip "A doua șansă" - 2 elevi;
 - Nr. beneficiari burse sociale - elevi proveniți din familii care beneficiază de venit minim de incluziune conform Legii nr. 196/2016 privind venitul minim de incluziune - 22 elevi.

- În anul școlar 2023-2024, elevii din clasele IX-XII, admiși pe locurile special pentru romi, au fost consiliați, îndrumați și sprijiniți pentru obținerea burselor sociale și a altor ajutoare financiare.
- Elevele gravide și elevii părinți beneficiază de bursa, facilitare care vizează combaterea abandonului școlar: Bursa – mame minore – 8 elevi
- ***Pilonii principali ai Programului național integrat de reducere a abandonului școlar sunt asigurarea transportului gratuit, acordarea burselor sociale și a rechizitelor școlare.***

Programul național „Rechizite școlare” :

Numărul efectiv de beneficiari de rechizite școlare la nivelul județului Brăila, în anul școlar 2023-2024 este de 7.850 elevi, repartizat astfel :

Cr t.	TIP PACHETE	Nr. pachete	P.U. lei fără TVA	Total lei fără TVA	TVA	Total lei cu TVA
1	Pachete clasa pregatitoare	850	33,9	28.815,00	5.474,85	34.289,85
2	Pachete clasa I	700	33,9	23.730,00	4.508,70	28.238,70
3	Pachete clasele II-IV	2800	33,9	94.920,00	18.034,80	112.954,80
4	Pachete clasele V-VII	2650	33,9	89.835,00	17.068,65	106.903,65
5	Pachete clasa a VIII	850	33,9	28.815,00	5.474,85	34.289,85
	TOTAL	7.850	*	266.115,00	50.561,85	316.676,85

Prețul contractului, respectiv prețul produselor livrate și a serviciilor accesorii prestate, este cel înscris în oferta financiară, respectiv **266.115,00 lei** la care se adaugă **50.561,85 lei** TVA

- I.Ș.J.Brăila a facilitat încheierea unui protocol de colaborare cu Asociația "World Vision", privind promovarea importanței strategice a educației timpurii pentru copii, prin care s-au acordat kituri educaționale pentru copii din medii defavorizate.
- ISJ Brăila printre atribuțiile pe care le exercită monitorizează situația abandonului școlar și a părăsirii timpurii a sistemului de învățământ la nivelul fiecărei unități de învățământ preuniversitar din raza sa teritorială. În acest sens s-a desfășurat inspecția tematică cu nr. 415/12.01.2024, în perioada 15.01.2024-31.01.2024 având printre obiective *"Verificarea participării școlare, verificarea modului de aplicare a planului de măsuri privind intervențiile ameliorative pentru reducerea fenomenului de absentism. Monitorizarea măsurilor de intervenție în cazul elevilor care se află în situație de abandon școlar sau în risc major de abandon școlar"*
- Număr locuri rezervate pentru admiterea elevilor romi în anul școlar 2023-2024 - 122 locuri (85 liceu și 37 învățământ profesional). Nr. elevi admiși în anul școlar 2023-2024 pe locuri speciale pentru elevii de etnie romă: 69 (51 liceu și 18 învățământ profesional).
- În urma centralizării informațiilor raportate de către unitățile de învățământ la sfârșitul anului școlar, s-a constatat următoarea situație: 112 elevi nu au reușit să finalizeze anul școlar 2023-2024 din cauza numărului mare de absențe nemotivate, fiind declarați repetenți. Având în vedere prevederile legale referitoare la abandonul școlar, acești elevi vor fi monitorizați pe parcursul anului școlar 2024-2025 pentru a reduce absentismul și pentru promovarea învățământului obligatoriu.

- Protocoale de colaborare încheiate între unitățile de învățământ și Primăria Municipiului Brăila, I.P.J. Brăila, I.S.J. Brăila în vederea reducerii violenței fizice și psihologice, prin care se previne discursul instigator la ură;
- Activități în școli în parteneriat cu Biroul de Siguranță Școlară în care s-au evidențiat și aspecte de prevenire și combatere a antisemitismului, xenofobiei și discursului instigator la ură;

IV. Măsurile întreprinse de unitățile de învățământ pentru reducerea absenteismului și monitorizarea acestuia

- Comisia pentru evaluarea și asigurarea calității educației în unitățile din învățământul preuniversitar elaborează o strategie care cuprinde cel puțin următoarele direcții: rezultatele învățării, reducerea analfabetismului funcțional, reducerea absenteismului, abandonului școlar și părăsirii timpurii a școlii, precum și promovarea excelenței;
- Realizarea și implementarea la nivelul unității de învățământ a Planului pentru prevenirea și combaterea abandonului școlar conform căruia s-au desfășurat următoarele acțiuni: identificarea elevilor aflați în risc de părăsire timpurie a școlii; înștiințări trimise periodic părinților privind numărul de absențe acumulate.
- Înștiințare părinți prin adresă scrisă; vizite la domiciliu; înștiințare sediul de Poliție; înștiințare D.G.A.S.P.C.
- La nivelul unităților școlare s-au desfășurat activități specifice - 20.02.2024, ziua dezrobirii romilor, 08.04.2024 pentru sărbătorirea "Zilei internaționale a romilor";
- Asigurarea studiului limbii romani și istoriei și tradiției romilor în școli cu populație majoritar romă;
- Activități de învățare remedială;
- Activități în cadrul programului „Școala după școală” și al programului educațional „A doua șansă”;
- Acțiuni la nivelul Comisiei pentru prevenirea și eliminarea violenței, a faptelor de corupție și discriminării în mediul școlar și promovarea interculturalității din unitățile de învățământ;

Abandonul școlar în rândul cetățenilor români de etnie romă este o problemă complexă care necesită o abordare holistică și integrată. Soluțiile trebuie să fie adaptate contextului specific al fiecărei comunități și să implice colaborarea între autorități, școli, ONG-uri și comunitatea romă însăși. Doar prin eforturi comune și susținute se poate reduce acest fenomen și se pot crea oportunități egale de educație pentru toți copiii.

ISJ Brăila asigură, împreună cu autoritățile administrației publice locale, școlarizarea preșcolarilor și elevilor și monitorizează participarea la actul educațional a acestora pe durata învățământului obligatoriu.

**INSPECTOR ȘCOLAR GENERAL,
Prof. dr. Cătălin CANCIU**

**INSPECTOR ȘCOLAR MINORITĂȚI,
Prof. Raluca Diana MICU**